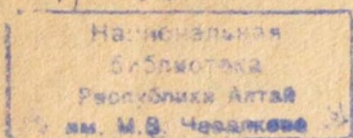

84/2=632.1/6-6

K959

A 6894

KIRE SÖS

1918 ғылдаң ала, 1922 ғыла җетире. Калсактың ас-кып-воскып офитсер-вијлери, алтајдың кулак вайларь-ла, җаз-заң—авьстарь-ла, кам—җарлыктарь-ла ермек-суме бир во-луп. Алтајдың акту кыци-ле җаткан, неме ондовос алва-тызып, кезигин җеру едип кан төгуыштирген, кезигин деже актууга өлтируп, җөөзөзин тоногон.

Ојроттың акту кыци-ле җаткандарып, онды тувекту җадып-җурумиңең ишмекци класс, коммунист партијага ваҗ тадыр, војыпның ијде кыци-ле ајрып алган. Ојрот җерин Калсактың калдыгынаң ајрып, акту кыци-ле җаткандарга револјутсија учурып ајдыр берери учун ишмекци класстың талдана валдары тынып вердилер. Бу керекти онсозып учурлар сыныпса сийерге, көр карандаштың вазып елдер керек, көр ууренген улустың сагыш кычин салар керек.

Ајдарида мен актардың бир канса муң, акту кыци-ле җаткандарды кынар, тоногон керектериниң җанып-ла керек сийер җадым.

Р'есаның ваҗтаркы вөлыкте, актарды, Кара-коғумды вайлар, авьстар, интелегентер, (вурзуазны), канайда уткур, кундылер турганып волор, ватрак, җоктудар оны көрур кайкар турганып волор.

Екинчи вөлыкте деже, актардың кизи кууни җоғып, канса җурт тонор турганып канса мал кырып турганып җоктудар җуузып, кайкар турганып волор.

Кезик җоктудар, партизан волуп, актарида касып турганып волор, актари акту кыци-ле җаткандарды атың камсыз-ла согуп турганып волор. Учунда актардың җурт тоноры темдектелер көрунер.

Үсүнци вөлыкте деже, актардын калгансы тонозь во-
лор, Къзыл сery. Къзыл партизан çендеp ськань волор.
Топьн, талканьн алдыртала узерн каталашкада отурган те-
ленеттер Къзыл-Сery келерде, вoзoньp суунур олорды
уткуп тургладь.

Бу р'есапъ, аса соккон воьнса, кандь-да кизи
„ojnop улустарь, кандь кеп“ деп каякаj берер. Аждарда
мен аждьp турум: бир келтегегинен, Ojrot oblastьн алватъ-
зь озогдыj ковь-çикте сасынь емес, не-де волзо өмө-
лыкке биригип derevnelep çады, улус көр. Eкinci келтегег-
инен деже, ус вөлыкe çакшь ojnop кизи, kijeten kijimin
beletter алза сьгаьн кубулар будук велен волзо onco-
зьна ojnop сьга берер. Аждарда, бир вөлыкке tal орто
7 кизи керек, ус вөлыкке 12—13 кизи ojnop сьга берер
Oпън усун кyc волор çери çок.

Avtor.

Ojnoor ulustarъ

1. **Araман**—Volostъn pisar-katcъzъ 35 çaştu, altaj kizi, orus kijimdy.
2. **Мькылаj**—Çajzan, vaj, 50 çaştu, altaj kijimdy.
3. **Вөtyк**—Batrak, kijimi koomoj çыrtъk, 20 çaştu, ak-karadan korukpas.
4. **Kole**^(Никн-форов)—Kara-Korumнъn viji, 50 çaştu, altaj kizi, orus kijimdy.
5. **Misiç**—Orus praporçik, 30 çaştu, ijininde pogondi.
6. **А в ъ s**—Altaj авъs, orto çaştu, cala ooru.
7. **Т е к е**—Çoktu telenet, 40 çaştu.
8. **А р ъ j**—Tekenin yji, 35 çaştu, bir-le eki-le valdarъ var volor.
9. **Мөгөн**—Çoktu telenet, 45 çaştu, partizan.
10. **Сагъ-Uul**—Çoktu telenet, 20 çaştu, kijimi koomoj
11. **В о р к а**—Kajлъk, aktъn soldadъ, 20 çaştu karatel.
12. **Artjuška**—Altaj 20 çaştu, vzvodнъj, koratel.
13. **A j a ş**—Altaj, 20 çaştu, rotkomandır.
14. **Soldat**—Altaj, soldatka ondu yurenbegen, 20 ç.
15. **Telenet**—Çoktu telenet, 50 çaştu.
16. **Sofija**—Telenet yj kizi, 35 çaştu, çoktu.
17. **Partizan**—Altaj, 35 çaştu, мытъktu, potrondu.
18. **B a z a**—Ус төрт Къзыл Сeryler, Къзыл маанылу.

Baştarкь völyk)

1 кь көрунгени)

Volostьn (turanьn) icinde Araman, volostьn pisar-katcьzь, çaңьskaan stoldo vicik cijip oturdь.

Araman—(vazьn çaва tudunьp kajkap)—Ak-kajrakan dezeń vaza, bu ulustar ne-de saadap turu volvogoj... (Өrө turup көзнектең көрөрдө vazar-da-la).

2 (ci) Көрунгени)

Kenetijin ezikten Мькьлaj ^vçajzaң kirip keldi, Araman suygynip cьraжь katкьгьmзьp ezendeşti.

Мькьлaj—Çakşь oturun-va katcьm?...

Araman—(suynip)—Ajdarь çok çakşь oturum, çajzaңьm! Kara-çaңьs vaşkuyn emrgeeri Cибitten atangan ulustar vugynge çetire vogo çedip volvoj turganьn kajkap oturum (ojto uşkyrip oturdь).

Мькьлaj—(uşkyrip, kaңzazьna tankь azьp)—Kizi kajkaarla neme emtir. Ta-ne saatap çatкан ulustar?...

Araman—(vazьn çaва tudunьp)—Çolьn кьзьldarga kaпajьp tuj aldyrtar voldь?...

Мькьлaj—(cosьp)—Ejt, katcьm, neni ajdazьgar? ol tuşta bistin kirer çeribis kajda volor?!

Araman—Kizi uzaak sakььrda, anajda bildirip turgan volvoj. Onod vaşka andьj-la volo verdi emeş-pe?

Мькьлaj—(ojto tokunar)—Çe, andьj volvoj, kaпajьp-la кьзьldar belen çedip kelet emeş, ojto kaan neme turup-turganda кьзьldar-кьзьl тьпн кьjdyrtar volvoj?...

Araman—(tap edip, sagьş aлыngандьj, stoldo viciklerin kodogьp)—Акьr çajzaңьm, kece Koş-Agaştan

vicik kelgen, kaanь turganь tort-lo сьпна тавьш-
ть, кьзыдardь çok ederge viske onco çaan derza-
valar voluzьp çatkan emtir, Anglija, Frantsija, Japo-
nija. Ajdarda vistinь korkor neme çok.

Мькылај—(Суунip)—Çе, ajdarda korkor neme kajda
çyri. Ol Kajgarodovtor, воо kelzede тып udavas
ojto кьзыдardь syryp tyzer ulustar turvaj. On-
ojdordo var çok kycti salьp voluzardanь artьk
neme çok.

Араман—Акьr, ви Coluшpadanь bir-de kizi vygynge
çeti-re utkuulga kelbes kajttь-ne?...

Мк ы ај—(tap edip)-Сьндар-la dezer. Ol Petr, Каңçaa,
Makar, Karavaev-ter, tonlo neme ondobos ulus-
tar emes-le, neniң usun kelvej çadьlar volvogoj?

3 ci көryngeni

Kenetijin ezikten Bөtyk, çygyrgence kirele kondь.
Араман-ла, Мькылај op-sop volo verdiler.

Bөtyk—(тынарсьp)—Oj, вьларлар! ezikte, мытыкту kiziler
kelip tyзyp çat, viryzi, мытыгып мен çaar uulaj
tutkan nemedij voldь, oo, kudaj, korkudьm.

Араман—(Bөtykke tap edip)—Seni воо кем кьсьrarda
keldin? Anda сьm otur, tenek ijt!—(dep, ajdala
ezikten Мькылај-la eky сьга verdiler).

Bөtyk—(çañskaan artьp kalala)—Boš, кандьj ulustar!
çakşь etkeni çaramas, kilegeni kilincek. Andьj
volzo, мынаң soondo neni-de көrzө ajtpas vo-
loromma-(dep, ajdala stoldo caazьndardь ачык-
tap көrөгө вазьp kelerde тышкаарь ulustьң
тавьшь uguldь, E-e, çañ-la çedip keldeerve
өrөkөндөр“dep).

Bөtyk—(ezik çaar вазьp)—Munularь кандьj nemelerin
utkup çadьlar?

4-ci kəryngeni

Ezikten Kole, Misic, Araman, Mькьлaj kirip keldiler, Bətyk deze, toolьkka çava otura verdi

K o l e—(turaпъı için açьktar cьrajь eery)—Çe, slerdi kudaj vilbes kьzьldardьı koluna verbeske kelgen, ak cerylerge neni veletter saldaar?

Mькьлaj—Neni-le kerek deze, oncozьıп vudyrgе sakьp oturvaj, ərəkəndər, onon vaşka kizi slerdi mьndьj korkuştu sakььr-va?

Araman—Slerdiң ajtkan səsti vudyrbeske turgan volzo, men slerdi eki konokko ujku çok sakьvasta edim, vooro, kadьıп icine otrjattu vaгьp kьzьldar-la çuulaşpasta edim (oncolorь syunizip oturdьlar, Misic aгь-berı telcip turdь).

K o l e—Kaанпъı karьıндазь Maxajla, kaan volgonьıп ukkan vediger?—(oncolorь: „e-e ukkanьvьs, ajdarda ol-səs cьıп volup çadь-va?“-dep surap, oturdьlar).

K o l e—(cьпьrkar)—Kajda təgyn volor ol...

Bətyk—(araaj ərə əndəjip)—Men ukradьıп ondьj ermekti...

Araman—(Bətykti)—Ukraan volzon sranaj çakşь, ugala neni ondojьıп dep, tenek! (Bətyk ojto çavьzaj verdi).

K o l e—On togus çaştaң ərə, 40 çaşka çetire er kin-dikty uluştь, soldatka alar kerekti kanajda vudy-гyp çadьgar?

Araman—Bu kerekti vudyrer edip çər cьkkan, çon ulustar ugala cala çaratpaj turgan aajlu volgodьj...

K. o l e—(adььp)—Birde kicy ermek çok volzьıп, tur-guza-la bu kerekti vudyrer ucurlu oturvaj!..

Misic—(telcip turgan voжь Kole çaar kəгyp suradь)—Cto takoe?

K o l e—Mobilizatsiju armii ne proveli.

M i s i c—(сырајь курсьр) —Росему не proveli?!

K o l e—Kak vudto, narod ne xotjat.

M i s i c—(Stoldь çuduruktap)—Po poruceniju atamana Kajgarodova, ov'javljaju mobilizatsiju ot devjatnadsati do Soroka let muzskogo pola! Ponjatno vam?!...

Araman—Ponjatnazь-ponjatna-la, çe onь vydyrerge kyc neme, çurt onь ugala oncozь kacarga turganda. Onь kanajtsa çakşь volvogoj?

K o l e—Kerdøer-ve, vijdin ciguldar turganь. Onь usun turguza-la kьjmyktanar kerek!

Mьkьlaj—(сырајь kylymsirip)—Men vodozom, mьnda andьj syrekej sakryazar neme çok. Bu kerekten tuura volgodьjlarьn taldap „yuredip“ salar, artkandarь erik çok mojnobos.

Araman—Nicego, сьндар-ta olor vistin koldoң сыгьр, nege varar. Kackьlagadьj volzo olordь taap tudar cery çok emes.

M i s i c—Nu kak, cto reşaete?.

K o l e—Nicego, oveşajut vьpolnit:

M i s i c—Хорошо!—(telcip, sookko tonup turgandьj kolьn çuzyn uuzanьr turdь).

K o l e—(Mьkьlajga)—Çaan vijler, bir kanca çys-ceryly kelip çadьlar, ajdarda olordьn çadar çerleri velen-ve çok-po?

Mьkьlaj—Baş vol, ørøkøndøer, ol kirezi nemeni veletevej neni edip oturgan volor dep turaar?..

Bøtyk-(kajkap)—Bu ulustar oncozь ac nemeler oşkoş emtir. Men komudal ajdajьn dep sanagam, oңdozor aajьvьs çok turu?—(tuura køryp oturdь)

Araman—(ondo oturgan ulustarga bildirtpeske сырајьn soodьr, adььr)—Sen, Bøtyk, voo oturup çyulgeksivej, aгь сьk!...

Мькылај—Ol çarady. Bötük, ertede тынаң кедө çыре бер
Bötük—(өрө турала kajкар)—Бу çаандарым, канайда
вердеер? Slerdin ysty-çuulu тавагарды влаазыр
турум-ва, алтып-мөнүн аксаарды влаазыр турум-
ва? Војымның алдына çурвей.—(деп ајдала ezik-
тең ськты).

5-ci Kөryngeni

Araman, Kole, Misic, Мькылај, stolgo kelip, oturup,
çazar куусьндазарга-ла oturarda ezikten Bötük çygyr-
gence kirdi.

Bötük—Oj, Çаандарым! Ezikte bir мытыкту kizi kelip
tyzyp çat!—(oturган ulustar op-sop өрө turup,
ezik çaar вазыр-ла çyrglegence).

6-ci көryngeni

Ezikten vzvodnyj komandir Artjuška kire-le kondь.

Misic—(syynip)—Ostal'noj narod gde?

Artjuška—Oni ne daleko edut, gospodin praporçik!

Misic—Вообçе oni segodnja vudut zdes?

Artjuška—Так точно, gospodin praporçik!...

Misic—Хорошо!—(деп, telcip арь veri вазыр toktodьn-
vaj turды)

7-ci көryngeni

Ezikten авьс çылмаарыр kirdi, oturган ulustar onь
kyndylep, oncolorь өрө turup ськтылар.

Авьс—(krestenip)—Е, каан кудайдың viske ije bergen
arxangel Mixajldьң kycin алыган ак çeryzi сактың
сакка ezen volзың—(деп, вазыра ла onco uluska ал-
кыш берип возojlo oturdy)

Araman—Batjuška, oorular-ta turgan-da volzo çyrek
! encikpej çede kelgen turaar aa?...

А В Ъ С—О-о! çajla, çyrek kajda enciger. Тын-тыş сакыр отурган улузъвьс бу волгондо çеде келбеј.

Мькълaj—Emdi кем де кизини сажъзь суыngen волвој. Bis воого, кьзылдар Ulaludъ алган деп, угала качарга турганъвьс, çе бу өрөкөндөр келип çаткань угуларда ојто токтовој кайтвъьс.

Агаман—Онсозь-ла сакыр туру деп, ајдарга волвос „кьзылдар çоктулар усун турузыр çат“ деп сөс бистиң çерде та кайдаң келген волвогој? Bir бөлык улустар сакыр турган аажь вар волгоды.

А В Ъ С—(krestenip)—Сьп, ол ондыј сөсти кандьјда сакьпн бистиң çуртка кийдире соккон ошкош. Çе андыј-да волзо, кудай ондыј сажьштууларды неге-де ијвес, таар алар.

К о л е—Ондыј кьзылаак немелер колго-ло кирзе, тыру возотрој турар керек. Artkandarъ онь көгүр çyрекерин евеş çавьзатсьп.

Artjuška—(tizin кьçьрадьр)—Ондыј кьзыл волуп турган улустар тавьлза-ла, бистиң колго тавьстьрьр береер. Ондыј улустарды уyrederge bis çакшь taskaganъвьс!... (өскөлөри авьсла-ла ермектеzip, alakandarън çаја tudup, ваşтарън кекип отурдылар.)

В ө т у к—(kajkap)—Bu улустардын ермектери саң-ла ваşка неме еmdir. Кьзыл-ла өнды немени онсозьп өлтыreten волзо, мені, кьзыл самçалу кизини ваза өлтыreten туру ијне?...

Мькълaj—(отурган çеринен өрө туруп, tap edip)—Өлгөлектө tort мьнаң ськ, воо çуулгексивеј!

В ө т у к—(өрө турала)—Emdi slerge-де ајтырвазам ондор алдым-ла... (деп, ајдала ezikten ськты).

К о л е—(өрө турала Мькълajга çууктар келеле surады) —Bu ezikten ськан кизи не uktu-tөsty кизи болор?!...

Araман—(Мькылај ајткалакта өрө турала)—О! бу-ла çer-
дин кизизи, сагъзь тутак, тenek kaлçu,ak karadan
çaltанvas.

Мькылај—Акыг бу, Colушpadaң kизилер kelbes kanajтылар?

А В Ъ S—Colушpаның улустары, Карабаев Қаңçaa, Ма-
kar-лар kece atangan деп ајдышкан, uдavas çe-
дip kelvegej-не?

Araман—(syунip)—O-o! ајдарда uдavasла мында çeder
turvaj. Тадыш, Merөн туштаган volzo, ol улустар-
ды өрө Balьktu-çulga utkudar edi.

8-ci Kөryngeni

Ezikten Bөtyk, çygyrgence-le kirdi, oturgan ulu-
star oncolorь өрө turдылар.

B ө t y k—(тынарсыр)—Бу мынаар төмөн сивар çatkan
alvatь ta-не—tane, tort-lo cьmalьдыj neme em-
tir!...

Мькылај—(адыр)—Акыг Bөtyk. Sen vyгyn мынаң ај-
гылvaj турган kерегиң ne voloton ајдыр ver!

B ө t y k—(çальпыр)—kanajыр ijejn,kөskө көryngen ne-
meni çaandarga, ајдатан ucurlu voloz-во деп
kelip turvaj vaza? Kelve deze, kelvej-de çyr-
gejm!...

M i s i c—(Manзаарыр)—cto takoe?...

K o l e—Mного narodu, govorit, edet.

M i s i c—(mendep)—Naverno naši pod'ezzajut, nado
vstrecat'—(деп, ајдала ezikten mendep cькты
Artушка, Araман, kole, cьктылар. Мькылај, АВЪS,
Bөtyk, volosto artыр kaldылар).

Мькылај—Kalak-la seni, ol Mukolkinin Mөрөnin бу kel-
gen uluska tuturyр vergen kizi, kanajda yuret-
kej edi, kulugьрды.

А в ь s—(krestenip)—Алдыгъас, каан кудайдан касанда онды̆ немелер җазьпыр волвос. Ерик җок колго кирер-ле.

В ɵ т у к—(авьстан surap)—Ол каан кудай деп неме җерде җазьган неме таварга сырекей волгон җады, аа?... (Тыҗкаарь каманда угулды: „smirno!“ Ne rašxodis!“ „Таркаваар!“ Онь уккан Авьs-ла Мькылај ezikteң ськтылар. Вɵтык җапыскаан артыр калды.

В ɵ т у к—(кајкар) Бу неге сакрыгар турган алвать болор? Кизи кајкаар неме emtir.

9-ci Kɵryngeni

Ezikteң Araman, Мькылај, Artjuška oјto kirdiler. Araman neкеј ton kijip kurun vekter kurcandy, Artjuška ta neni bedrep таар алган ошкош volды.

Araman—җаан vijlerdi ɵrɵ Balьktu-җulга җетире ydezer kerek turu, аа!..

Мькылај—Онъзында ермек вар vedi, ydeşpeј vaza. Анды-да volzo, Coluşpadan аш коштоорго ulustar atандьрар kerek edi.

Artjuška—Ол сьп, ɵrɵkɵndɵr, vistin ulustьп kɵvizin kɵrdɵr-be? Ajdarda ашты кɵр алдырпаганса неме volвос.

Araman—Вɵтык! тургуза-ла варьр Elessotskejdi ajt. җонды ајдыр, coluşpaga ашка atандьрзып.

Мькылај—Ajdarь җок җарады. Turгуза җыгыр, sotskejdi варьр ajt, војьп vaza kozo atan!

В ɵ т у к—(коркуп)—Варьр ајдарьп-ајдар turum, meniң ajtkаньмды ugar ulustar-да җок.-(tuura kɵryp)-Мениң војьтпың варьш кајда volзып.

Мькылај—җе, soottь toktodьр, tyrgen варьр ajt, Вɵтык, бу kerek tutaар volzo karuuna turарьп (деп, ajdala Araman-ла Мькылај ezik җаар vastьлар).

B ö t y k—Акыр, çaandar, емеş ғыльпыр алала баргайм.
(деп, мекеленип отурды. Улустар сыга берерде,
Artjuşka artыр kalala Bötukti ачыктар турды).

B ö t y k—Айлына кирзе Bötük tenek, sagыş çok, айвь
deze Bötük. Ее.. tojorzoor мен slerge ашты
koştovoj kajdajып.
(Artjuşka мыльгып сурса согыр, Bötükke uulaj
tudup, сысырар сыкты).

Artjuşka—Sen çaandardың sözün тоовос, çajzannaң kor-
kivas кандык korkuшту kylyk volгоң? Turгуza-
la сыгарың-ва аяла воо отура өлөриң-ве?!...

B ö t y k—(өрө туруп korkувай)—Sen кандык korkuшту
kizi volгоң? көзің-le көрүңgen kizini өлтырүп
salar. Senin тылына сыдаар неме çok деп турун-
ва? Meni өлтырерге турган маңдайыңды тырмап
көрөјин (деп udra сурар келерде, Artjuşka воына
çuuktatрај мыльктың кындагыла согур, ezikten
альр сыкты).

Kөzөө.

Ekinci bölük

1-кө көрүңgeni

Teke деп, çoktu telenetin айлы. Ajлдың icinde. Teke-
nin уји Ары, eki balazы-la oturu.

Balazы—Ene, adam kajda varган? Ne kerek çanvaj çat?

А р ы j—(balazына)—Adaң kajda vardы деп, туруң, ak-
tardaң тылып альр касыр çyry-не vaza.

Balazы—Aktar деп, кандык неме ol, enem?

А р ы j—Başкып bistin sydin icip oturgan çаныс ijnegi
bisti vlaар ajdaj bergen appagaş vörykty ulustы
kөrgөң vedin? Aktar ol.

2-ci kəryngeni

Ezikten Teke, kыrlu мытыгып tudunganca kirip keldi, valdarь adazyна udra turup сыктылар: „Adam keldi adam keldi“.

Т е к е—Çе, мынажда çurtta ulustar onco амыр çадыгар-ва?

А р ы ж—Тынь ezen-de oturvaj vaza, kajda varaаль?

Т е к е—Vaza kelip tonop vardылар-ва?

А р ы ж—(ылар)—Çапыс ijnegivisti kece kelip vlaap ajdagълаj vervej, kajты, emdi kizi ne volot?...

Т е к е—(өрө турала тыкуруп)—Тук ejt! Bu ak ijter, воо турup visti вош-lo yze çijir turu, tort ijter-le çulaşsa kajdar!... (neni-de eder argazy çok ojto otura verdi)

А р ы ж—Kajdaagy мытык-la, ceryu-le çulazarып. Tegin sesti ne ajdar.

Т е к е—(адыр) Aktarda, оо vaza korkuшту-la мытык kerek-pe, vu-la tijin atкышла-da vyrte atraj ijterdi onь. Kajda, cajып var volzo veri urzan

А р ы ж—(өрө турup cəygənine sudan urup, otko azыp) —Kajda vu kiree çetire vyrte адыр turganar? Aktardып vyrtyzi tam тыңыр vraat oşkoş. Kece төмөңgi ajldardып meeste çyrgen yurly kojlorып yze адыр salgan dep ajдышты.

Т е к е—Акыр, ol aktarga, kursak kerek volzo, өjine адыр ne çives? Çerde çyrgen yurly maldь кыңыр turgan ne kerekty volot-ne? ваş воо-!!(уşkyrip oturdy).

А р ы ж—(уşkyrip)-Kizi çапыс kajkap-la oturar neme turu. Мынып алдында мындып cak көргөн emes.

Т е к е—Bu cajды tyrgendet, көрмөстөр kizini воо tuk vaspazyп, vugyn!...

А р ъ j—Mender turğan volzon odunnañ oоктор ekelip salzan, belen kajnaj verzin.

(Teke ezikten odun oktorgo ськть, А р ъ j kazan ajagьп вақкарь, саj urar ajaktardь ottьп çаньпа ekelip сальр турдь. Balдарь ojнор oturdьлар).

3-ci көryngeni

Teke odunьп kucaktanьр, ojто kirdi otко odunьп salдь.

Т е к е—(А р ъ jдан)-Ви Мөрөң тавьзын укpaдьп-ва. ОI көөrkij kajда çyryне?

А р ъ j—Мьнда аjльпньп çаньпа актарга аттьрьп туруп, касыр-ла ськкан kizi деп uкан edim, оньп kijin-de kajда çyргенин укpaдьм. Көөrkijди кагьп атклар salдь-ва?

(Тьшкаарь ijттер yрди, Teke korkup ezik çaar tyрген vastь. А р ъ j өрө turup valдарь deze bir çerge тьп otura verdiler

Т е к е—(ojто вазьр)-çок саң-ла вақка neme, ви aktar tort-lo çyректи çigen.

А р ъ j—Sende ne volзын, tajkada çазьпньр çyрген ki-zide bistin şьradьj-şьraпь көгвөj çaдьп ijне. Cьп çyректи alдырган ulus bister-ne vaza. Kyn-le too-зына, kacan kelip өltyгyp salbagaj-ne деп sakьр oturubьs.

Т е к е—(Kajkap)-Акьр, ви aktar bistin çerdin emeş çaan argalu ulustьп malьпаң-mal-da тьп korotpos азьпаң аш-ta vlaар alvas деп ajдызат, оньзы сьп nemezi voloton-ва, ajla төгynве?...

А р ъ j—(tap edip)-Төгyn kaidaң volзын, argalu vajлар-даң-ла neme альр turu деп мен укpaдьм. Көр-ле çань bistij nemelerden альр turatan oşkoş.

(bazala katar ijter yгyp ськтьлар, Teke өрө tu-гyp ezikçaар vastь. А р ъ j kazan ajagьп ojто çuup турдь).

Т е к е— (ezikti şkalap)—Çе ваяла Кайгородовтын ас
вөөгүлери emdi-le kelip çадьва

4-ci Kөryngeni

Ezikten Mөрөң kirdile. Teke-le Агьj суунвес воjлогь
суундилер каткьгьзьр, ezendeştiler.

Т е к е—Bataзь, Mөрөң! sen, meni ne aajlu korkut-
тъң, şтапъта агаjла vozодьнвадым.

Mөрөң—Ak ijтterge çyregin çidirbegen kizi bu bistin altaj
icine artь emeşpe.

А г ь j—Ol vajlaraar aktardan vaza korkup turu emeşpe?

Mөрөң—Bistin çerdin argalu vajlarьвьs korkordon volgoj,
olorgo koştoj kanat volgon ijne. Men veri slerdij-le,
воjмдыj-la nemelerdi ajдыр turvaj.

Т е к е—(Mөрөңнөн)—Seni aktar vozодьр salgan volor
der vodogom, көркij ezen çyrgen-ok turvajьн!...

Mөрөң—Meni velen kanajda өltyrer olor. Ondьj-la velen
olordьң коьна васьм kirves emeiym. (Агьj сажьн
ojto kajнадьр, ištenip turды, valдарь-lo oturдылар.)

Т е к е—(Mөрөңнөн)—Çе, Mөрөң! Neni көгүр ugур çyг-
edin, ajдыр oturзаң, uгаjьн.

Mөрөң—Meniң ukkanьm volzo, кьзьldar çender çat
der ajдызат.

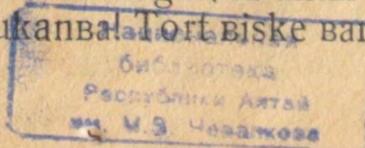
Т е к е—(kajkap)—Ajдarda кааньң кагьндазь каан volды
der, ajдызар куусьндарь төгүп volorgo çyруве?

Mөрөң—(tap edip)—Altь çerdin каань тавьлган olorgo!
көккө-төгүне алвать mekelep çаткан көрмөстөр!

А г ь j—(сажьн urup)—Aktaraar, өлөрin sezip, камькть
tonop вьрааткан volвоjтон-во? Ancadala bu çuukta
korkuştangan nemeler edi.

Т е к е—(өгө turup мыльгьн альр)—Oluttь toktodor. Bu
tijin atкьştь çазар альр адьşpaganca neme volvos.

А г ь j—Ejt! agaş tappas мыльгьн-la aktar adарьм der,
muikapva-la muikapva! Tottь viske vatьр odun ekel-
ip ver vugун.

T e k e—Тоң-ло кизини онојдо сөкөндирбезен. Кажткан ол, бир актың тынына ваяла четпей.

M ө г ө н—(Tekee)—Ол Кажгородовтың сөзү едип çуур алган, бистин уулдардың ортозына канайда ертер тил етсе çакшы вolor. Ол мытык алган уулар онсозы касыр сыгала удра актарла адышкан вол зо актарды немее-ле ијвес еди.

T e k e—(сыпыркап)—Сындар-ла дезер! Мында мени солдат едетен deerde касыр сыканса, вагыр мытыктарын алала, касыр сыгатап неме. Емди војлорын удра суралтазын верерге, çакшы вolor еди.
(Кенетийин тышкаары ијттер урди, отурган улустар онсolorы ор-сор вололо өрө турдылар).

5-сi Көрунгени

Езиктен Сары-уул онтор, сыктар кирди.

Сары-уул—Ој карындаштар, волушсаар!

M ө г ө н—Бу сен кажткан, не вольдың, кем seni!...

Сары-уул—Актар емеј ваза килинекту, кийлы танмалар. Алвадар солдат едип tudup апарарда ојто касыр сыгала, ајлыма çедип отурагымда келип, tudup алып, аттын камсызлыа сокловој kajтты. Çоо Çоо!...

M ө г ө н—Олут çок ијттерле тартырајнца неме волвос туру!

T e k e—(мытыгып алып)—Бугуннен-ле агы адышты ваштаваганса неме волвос туру, çакшы волзын валдарым!

A г ь j—Торт-ло токтор калгадыгып, ол мытык-ла неме вудырет деп муканганса-ва?

Сары-уул—Ој карындаштар, мениң агам не вolor, мытыкты каждаң таварым?

6-сы Көрунгени

Езиктен Бөтык çыгыргенце, тынаарсыр кирди.

B ө т ы к—Ој Выларлар! Мы-Мы-тынаар төмөн ајлар-да көбизи коркушту актардың салдатары келди...

Mөрөн—(tap edip)—Кайда келди, çазар ајтсаң?!...

Bөтүк—Kelgen-le војњса өskys Sofijanъң çаңъs којњ өltуrуp kajnadъp çadъlar!...

(oturgan ulustar oncolorъ sovъrglaj verdiler „Çe, kalak, ac vөөryler toјъp alza, veri kelerge çat“ деп өрө бут кында турдылар).

Sарь-uul—Oј өрөкөндөр! Meni aktardъң koluna бервеј, ајгыр алаар!

Bөтүк—(сарь-uuldъ ачыктар)—Sen kajtkaң sарь-uul? Arakъ icken-ve ne ontop turun?...

T e k e—(Bөtүke)—Çалаң төмөн барвазан, arakъ icken kizi andъj volorbo...

Bөтүк—E-e, attaң çыгылган туръ ijne vu көөрkyj?...

Mөрөн—Акыг, olut toktoзъп, ac vөөryler toјъp alza veri kelери въzu emtir. Ajdarda vугynce кыjar turu. Adъзъpta ijvej kajsъп, ajlda valdarga çaman volor-volor.

T e k e—Mende-de olut çok, slerle kozo varadъm—(деп, тоњп kijip, kurun kurcaњъp турдъ).

A r ь j—(ылар)—Акыг, sen kacъp тьњң argalar varъp çadarънда, men ook valdar-la, воо otura өлөrimbe? Өлөг volzo kozo өлөг artpазъm!—(деп, ылар огыгыр турдъ. Baldаръ vaza ыjлар өрө турдылар).

Mөрөн—Komudava Arъj, vis tudуş kacъp çyredibis diziң-ve. Ol kып vajla uzak çok, aktardaң өcy-bisti alаръs.
(Ezikten ськтылар Mөрөн, Teke Сарь-uul).

Bөтүк—(artpaska)—Oј өрөкөндөр! Meni aktardъң koluna taştaarga turaar-va? Men artpазъm, өlzө өссө sler-le kozo çyredim—(деп, Ezikten ськты. Ajldъң icinde Arъj valdarъ-la artъ).

A r ь j—(valdarъна)—Kөrmөstin aktаръ toјъp alza воо kelер volor—(деп, ermektenip, ајл icinde ne-

le eski-toskь nemelerin çuup turdь, tьškaarь
deze ijterdin yni uguldь).

A r ь j—(Eşik-çaar vazala)ço, ac vөөryler kelip çat-
kan volbogoj kajtsьn.

7-ci көryngeni

Ezikten, Artjuškala, Borka dep aktardьң eki saldat
kirele kondьlar.

A r ь j—(korkup)—Oj, kudaj, bu ne ulustar bu!

B o r k o—Nege optolьp turuң?...
Artjuška—Eeriң kajda?...

A r ь j—Ajl eezi өlgөн...

Artjuška—Канса çы voldь?..

A r ь j—Undup saldьm vaajla on veş çы volgon volvoj?...

B o r k o—(tap-edip)—Eeriң çok volordo, bu valaнь кем
çazar verdi?!...

Artjuška—(Çuuktaj-vazьp)—Андьj volzo, bis vaza vala
vudyгyp verelibe?...

A r ь j—(ьjlar)—Kajran altьндьj көөrkijlerim! Menin
valdarьm oşkoş varaksandar, neni ajdazьgar көр-
kijlerim.

Artjuška—Nege korkup turuң, eeriңdi ajьна vekter sal-
gan voloгьң-ва, kozo кьзыldar sugup salgan
voldьп; ajt, cikezin! (dep камсьзын talajьp so-
gorgo kelerde, valdarь ьjlaзьp cirkuraj берет).

B o r k o—(Камсьзын talajьp)—Eeriңdi kajda suktьң ajt;
ajtvас volzoң oşkoş өлөriң!

Artjuška—Воjьп, кадыт volbosko turgan volzoң turguza-la
çaraş кьstar таар ver.-(dep, камсьзын sogorgo
turdь).

A r ь j—(ьjlar)—Kajdan tavajьп көөrkijler...

B o r k o—(tap edip)—Aştь kajda suktьң' ajt! Ajtpas vol-
zoң tyry artarьm dep sananva!

А р ь j—(Ылар)—Аштын суузын војымда көрөөй çадым, silerge kajdagь азымды vereijn?...

Artjuška—(tap edip)Kəstin çazь-la kemdi korkudup alarga turun. Tokto! Ajtpas volzon oşkoş таар аларьс. Ol tušta ezen artarьm деп sananba!

Borka—Аш çok volzo oşkoş өскө nemelerинди аларь-вьс semis ijnek, koj var-ba?...

А р ь j—Turganь eki-yc koj, ijnegimdi slerdin-ok ulustar ajdaarьn-ajdap, adarьn adьp salvaj kajttь, emdi kizini өсөгөндij nezin surajzagar көөrkijler.

Borka—(tap edip)-bistin ulustar mal çigen деп çargaa tudar кyuниң var-ba!...

Artjuška—Men varьp көрөrim koj ijnek tavьlza, ol tušta viske komudava,-(dep, ajdala ezik çaar vastь).

А р ь j—(Ылар)-Kudajдьn ucun çaньс artkan kojьma tijbezer көөrkijlerim,-(dep Artjuškaньn edeginen kelip tuttь, Artjuška ijde salьp cьga verdi)

Borka—Aa! көрзөң кандьj, vaja kojдь oncoзьn bistin ulustar çigen volgon. Emди kajdagь koj tavьldь, tonдь veri cecsin men alar.

(Арьjдьn тоньn алван кyc-le cecti).

А р ь j—(Ылар кьjгьгьp, valdarь vaza Ылар)-Тоньмдь albazaar көөркuj! Turganь çaньс тоньm edi vala barkamдь çавьp çatkan тоньm. Bu meniң çala-наş valdarьmдь көрүp emeş acьnzaar!...

Borka—(Арьjдь sogьp)-Sen menile ermektezerge turuьva? Ujat çok kadьt!(-dep, tonдь cecip альp ezik çaar bazarda Арьj тоньn edeginen tudup syrtelip, kozo varьp çadarda. Borko ijde salьp ijdi).

А р ь j—(Кьjгьгьp Ылар)—Kudajдьn ucun тоньmдь ojto vereer-vereer!!... Tort arь kojьmдь alaar, тоньmдь ojto vereer көrkijler!... (Ылар artьp kaldь).

Усунци вölyк

1-кь көryngeni

Aktardьn ştabь) turanьn icinde) oturgan kizi çanьn Misic dep praporşcik, stoldo bicik cijip oturdь Ştabьn icinde ondu çazal çok.

Ээ, көрмөс
албан Misic—(bicikti cijip oturala, vazьn çava tudunьp)—Ex *his kaida kirgen* -ь, cort voz, mi kuda ть popali-to? Ni xleva ni Marusek, ni certa net, sgolodu propast mozno. Tfu!—(bicikterin cijvej, eөe turala kerildi Kernetijin ezikti kizi tokьldatь). —

2-ci көryngeni

Misic—Mozno, vojditel!—(dep, ezik çaar bazardala, Ajaş rotkomandir ezikten kirdi.

A j a ş—(kirgen воjьнца)—Imeju cest javitsja, gospodin praporşcik!

Misic—(syynip)—Ocen хороşo, pazalusta, prisazivajtes“. Nu kak dela gospadin Ajaş?

A j a ş—Dela necova, gospadin praporşcik! Tol'ko saldatь ploxo sluşajut nas.

Misic—(cala çeөe tartьp)—Pocemu ploxo sluşajut, ne staralis vьjasnit?

Ajaş—Potomu cto, oni govorjat odet' i kuşajt' necovo net

Misic—(katкьгьp)—Ха-ха! Necovo, skoro v Bijskom vudem. Tam ix odenim, po desjat ştanov kazdomu dadim...

Ajaş—(tuura көryp воjь ermektenip)—Men vodozom, ol kursak kijim çok dep, çercök таар turgan nemelerdi taldap „tuska“ atandьrар kerek.

Misic—(кьldjьp көрөлө suradь)—Cto takoe?...

Ajaş—Net, ja govorju, cto takix vuntovşcikov nado otpravljat za „soliju“.

(Ekilezi katкьгьşьlar).

Misic—soverşeno pravilno!... Edin-stvennyj metod vor'v'xa-xa!... (Ezikti kenetijin kizi toŋkyltatъ, Misic-le Ajaş ekilezi tap edip ezik çaar көрыр).

Misic—Можно!...

3-ci көрынгени

Ezikten Barka, vaştykta talkan tudunganca kirip keldi. Eciđe bir telenet kirip uraakta cөгөдөp oturup kojdy.

Borka—Talkan naşel gospodin praporşcik!..

Misic—Molodets!

Borka—Radstaratsja, gospodin praporşcik!

(Talkandy cun,tutkulaj verdiler, uuştap çip turdylar).

Telenet—(mөrgyp)—Baştaŋ vaş volzъn çaandarъm. Segis bile ulustar edik, eki-çanъs malъvъstъ slerdin-ok ulus çidi. Emdi kalgancъ talkanъm vlaap aldъ, ojto verzeer өrөkөндөр?..

Misic—(kөзып курсыдыр)—A eta cto takoe?. Sacem etogo tipa sjuda? Uvrajt ego otsjuda sejas-zel!..

Ajaş—(telenetke)—Bij slerge cuuldap çyt, ertede munaj kede cъgaar!

Telenet—(Ajaşka vazъp)—Sler altaj sөөkty көөrkij vi talkanъmdъ ojto ajъp verzeer?..

Ajaş—(adyъp)—Sen munaj kede ertede cъk, talkan neker çyrene vazъn tapaj kaldъn!...

Telenet—Kөөrkijler, men mъnaç cъkanca, tort meni voo çogoltъp salaar. Balдаръmnyң aştap çyrgenin көrgөncө өlzөm tort volor.

Ajaş—Tokto! senenđe volgojlordъ tuska atandyъp ijeten edibis, тың albadanar volzoŋ senen-de көркubas vologyvъs!

Misic—Cto vъ snim razgovarivaete, nemedlenno uvrajt!... (poldъ тың teep ijdi.)

Borka—(telenetti sogъp, ezikten cъgararga)—Tur өгө. Bas, mъnaç arъ kedeeři cъk!

Telenet—(kajra koryp)—Kudajдын ucun talkaпьmьmьп kaportoзьп verzeer, orokondor?... (ezikten сыgara ijde saldьrьp ijdi).

Misic—Xorošo teper stalkanam! opjat zivem!...

Ajaş—(Borkaпьп çardьna ojnop tazьp)—Bistin Borka er-deze er! Çok çerdin talkaпьп kajdaң tapkan?..

Borka—Kalak seni, emdi sarçu taap alğan volzo kandy çakşь volbos edi.

Misic—(Ajaşla, Borkaa)—Davajte gospoda, ja vam pakazu plan dejstvij protiv krasньx!

(Ajaş-la, Borka stolga Misicтиң planьп kørørgø kelip açьktap turganca, тыškaaryь kyjь ugulды: „oj-ooj! tonьma tijbezeer køørkijler“ (dep, ştabta oturgandar ezik çaar vazaryla).

4-ci Koryngeni

Ezikten Artjuşka eki ton kucaktanganca kirele kondь

Misic—Ox, molodets, Artjuşka! Cem tevja nagradit tol ko?...

Artjuşka—Radstaratsja, gospodin praporşcik! Bir ton seniң volorba!

Misic—Zivem, gospoda, ne pravda!

5-ci koryngeni

Ezikten Telenet-le Sofija eky kirdiler.

Misic—(telenetterdi)—A eti ljudi sacem sjuda? vocto prevratilsija ştab? sejcas-ze ubrajt ix otsjuda!

Ajaş—(telenetterdi)—Slerge vij cuguldap çat, воо keregi çok kiziler kelbes ucurlu çer. Sler eky ertede сыgar!...

Sofija—(myrgyp)—Kudaj dezeң vaza, vi çoktu-çoju ulustьп çaпьs tonьп cecip alar çaң var-va, çaandар?...

Telenet—(myrgyp)—Başтың ваş volзын, çaandar, ваşтыкта talkаным некер çyреle, çардымда топымды алдырдым. Emdi meniң argam ne volor, çaandar?...

A j a ş—Mөрөң деп, касыр çyрген кызылды биске tudup akelip verzeer, ol tušta nemelereerdi ojto vereribis.

Artjuşka—(çalгансыр)—Кызылдарда кyунду ulustардын, адын çолын биске айдыр verzeer ol tušta yzeri altын, менyп vereribis.

Telenet—(mөrgyp)—Казь çерде çyрген кызылдарды билерден, коштоj çаткан айдастарымды-да билвеjtem, çaandarым.

S o f i j a—Baş vol, çaandarым, андыj nemeler kajda-kajda çer tyvinde var volordon ваşка, бистин албатыда варын мен ондовой turum. Meniң билерим vala-barkamla, kazan ajak-la volor turu, onon ваşка мен neni onдоогым.

B o r k a—(адылр)—slerдин nemelerdi бистер алганьвьсьн sler кызылга кyунду ulustарды азырап çаткан kereginde алдывьсь. Emdi çартын аjтпас volзоор, katalaşka oturguzьр salарьс.

(Misic, Ajaş, Artjuşka, tondорды арь veri аңдандыра tudьр, vaza кандьj-да vicik көгyp турдылар).

A j a ş—Aзырап турган ulustараарды айдыр verele, olордын çазьньр турган çерин биске айдыр берген volzogor, бир-де шыра çок vozoj vereten ulus sler.

Artjuşka—(адылр)—Olor-lo kudalazarь toktoзын, katalaşkaa sugar-la, artьk ermek çok. Bistin алган nemeni некер турар, кызылга кyунду ulustь deze tegin азыраар. Акьр ондыj ulustын аажьн көрөр...

S o f i j a—(mөrgyp)—Başтың ваş volзын, çaandar. Aktu nemezин алдырала, yzeri katlaşka деп nemee kirer, neniң viruzьн etken kizi boldым.

Telenet—(mørgyp)—Baştañ vaş volzın, slerdin kəvizi
✓✓ altaj telenet kəorkijler emtireer ijne. Bu kizee
bir ic aсьvas kajttь kəorkijler.

M i s i c—(stoldь çuduruktap)—Cto вь, gospada, sacem
snimi eşce razgovor? Sejcas-şe posadite ix v ka-
talaşku, volşe nikakix certejl!...

Artuşka—(kamсьзын talaşьp)—Turaar, ton nekep turgan
ulustardь çьlu turaa sugup salajьn, artьk ermek
çok!

B o r k a—(kamсьзыла sogьp)—Turaar dep ajdarda, ne
ucun turvaj, koltьktadarga turaar-va?!...

Telenet—Çaandarьm, çamanda volzo bir ton aajlu neme
berzeer?...

(Artjuşkala, Borka eki telenetti sogьp ezikten
сьgarьp apardьlar, Artuşka ojto kirdi)

M i s i c—Ajda molodtsь! talkan est şuva est vse xoroşo!
(Oncolorь syunyzip turdьlar, „vaza bir kicy
sarçu, ol emeze ys taap aladan volzo“ dep tur-
dьlar).

6 ci Kəryngeni

Ezikten saldat kire kondь. Misictin aldьna turup,
səzin ajttь, Oncolorь bu saldatttь şirdej verdiler.

S a l d a t—Makalu at tapttьm, semis deze semiste. сьjrak
deze сьjrakta, gospodin praporşikka korkuştu
çakşь at tapttьm!

M i s i c—(Ajaştan suradь)Ocem on raportuet?...

A j a ş—On govorit dlja vas ocen' Xoroşuju loşajt'
dostal.

M i s i c—Molodes!...

7-ci koryngeni

Ezikten Mьkьlaj-çajzaң-la Borko kirdiler. Ştavta oturgan ulustar Mьkьlajdь көгө-lө oncolorь kyndylep өгө turdь-lar, oncolorь kol tuduzьp ezendeztiler.

Mьkьlaj—Акьг, çaandarьт, бу-la turgan slerdin saldat, meniң adьтдь ekeldi. Sler munь aajlap verzeer?...

M i s i c—Cto takoe?

A j a ş—U djadi Mьkьlaja vot etot soldat loşajt otovral, govorit.

M i s i c—(tizin tiştenip)—Ax, ть mersavets! Kak ть imel smelost u djadi Mьkьlaja loşajt otovrajt! Sejcas-ze verni obratno!...

Borka—(soldattьң aldьna çede kelip)—Sen kajtkan, biske voluş çetirip turgan ulustьң nemezine tijbeer dep, ajdьp turvaj kajttьvьs!

A j a ş—(adьlp өгө turup)—Adar kerek! neniң ucun kizinin adьn algan?!...

Borka—Rasstreljat!-artьk ermek çok, biske voluştu ulustьң nemezine neniң ucun algan?!..

Saldat—(ьjlamzьrap)—Men kajdaң көгөjн, turгуza-la vijge at tapsьn dep, kandьj-da kiziden volzo vlap alzьn dep, vojlorьgar ajdьşkanaar; Emdi deze adar dep çadьgar.

Artjuşka—(curap kelele)—Bolor! Moskva көstin çazьna vьtpejten. Ol kiziniң adьn emdi-le ojto verzin!

M i s i c—(tizin tiştenip)—Sejcas-ze posadit ego xolodньj ambar, a potom vidno vudet ego sud'va!...

Borka—(Soldattь)—Krugom! (dep ajdarda, soldat on-donvoj turdь).

Artjuşka—Kajra-евiril! kru-gom! Bas arь!.(dep soldattь ijde salьp, Borka-la, Artjuşka cьkьtlar. Misic-le, Ajaş Mьkьlaj-ga çalkancьp, eki çanьna kelip oturdь-lar).

M i s i c—Saldat ploxoј, çaman, mь ego ucit vudem, vь ne serdites na nas.

Мькьлај—(kylymzirip)—Men nege serdit ederim, sler-diң biske voluzьp çatkanaardь kьrvөј çatkan emezim. Sler emes volzo, kьzьldar visti erte cakta vozodьp salar edi.(Misic-le. Ajaş Mьkьлајdьn турgandarьna syunizip turdьlar).

8-ci Kөryngeni

Ezikten Borka-la Artjuška syrekeјle tyrgen kirdiler, Borka bir paketti Misicke tudala verdi, oturgan ulustar oncozь op-sop-lo volo verdi-ler.

M i s i c—(vicikti mendep көрүp)—Oх, gospoda! krasньe nastupajut!... komandirь po mestam!...

(Oncolorь sovгьльza verdiler, tondь eeşti on-gorь teskeeri kijgen!...

Мькьлај—(kajkar)—Baş-vol, vi kanajta verdeer, çaandarym?!...

A j a ş—Kьzьldar ulaganga kirip, visti kurcap algan emtir, tьndь альp kacар kerek өrөкөн!...

Мькьлај—Baş-vol, mьndьj nemeni ertede ne-kerek aj-dьspas ulustar voldь-ne vi, kizi emdi ne volor?...

(oncolorь eecij-teecij cьkьtlar vlaар algan vaşьkta talkaнь artьp kaldь, tondorь vaza artьp kaldь, stoldьң ystunde vicikteri vaza cасьlp artьp kaldь.

Тьшкаарь deze komanda ugulьp turdь, „Pокonjam!“, „Atka mineer!“, „Kajda vraadьң, çort!“ „smirno!“ „Tysep!“...

Anajda tavьştьң kijninde, uraakta mьltьkьtlьn tavьzь uguldь „Tu-tou!... Tu-tou!... Tu-tou!...

9-ci Koryngeni

Ezikten Ajaş çygyrik-le kirele kondь.

A j a ş—А кудаж деzeń ваза кайран камсымды кайда таштадым волвоој!(деп тураның için бедрејле мытыктың тавызы çууктар kleederде, ојто çygyrikle ezikten сыкты. Мытык тавызы çууктар kleedi Tu-tou! Tu-tou! Tu-tou! Анайда турганча кыжы угулды „ura-a!... ura-aa! ura-a-a-a!!!“ деп. Ол кыжы мытыктың тавызы-la козо угулыр çууктар kelele емеş узыктеle берди).

10-сы Koryngeni

Ezikten bir partizan өнөlep кирди, тураның için евреде ачыктар, oncoзын шинзилер көрөle.

Partizan—Кансапың капын иcken, ак ијтердин уязы вu, волгон турu а а !...(көзи курсыр, евреде көрүп турды).

11-ци Koryngeni

Ezikten Telenet-le Sofija, араaj, kirip keldiler. Partizandy көргөн војнса, ојто сыгарга кайра vollordo

Partizan—(tap edip)—Sler кандыј улустар?!...Beri ва-заар!...

Telenet—(korkup)—Bisti... visti aktar деп, улустар ал-марга сукан, капын slerдин-ок улустар емеспе а-ол?...

Partizan—Çok! Bis ol aktardың улустарь емес. Bis ol-ordың çetker-ölymi. Bol*şevikter-кызылар деп сөс уккан бедегер?! ol ulus bis.

Sofija—О, кудаж! кызылар slerве? slerди сакыр çat-kan улустар көр!...

Partizan—Çe, aktarga aldыrgan nemeerdi мынаң талдап алығар. Оның kijinde aktardaң касыр çyрген улустарды варыр айдығар айдарына çанзындар. Olорды тонойтон aktar emди çok!

12-ci Kөryngeni

Ezikten кызы маанылу eki yc кызы ceryler kire kondылар.

1-кы кызы cery—Nөкөрлөр, aktarga өсөşkөндө Kitajga çetire ujku verbej syryze'ler!

Oncolorь—„Çe, нөкөрлөр! Aktардың kalgancызын çeңдеp cығалдар, Ura!!!

(кызы маанызы çайлыгылар oncolorь ezik çaar tyрген вазыр cыктылар, Sofija-la, Telenet tondoryn kijele).

Sofija—Emди-le варыр айдарымыз. Aйдарына çанзын.

Telenet—Kizi мындыj çарык kyнди көрөттен салым варок турвай—(деp, айдала ezik çaar tyрген вазыр cыктылар).

Kөzөгө.

Ç a r.

Ojrot oblastың OGIZ magazininde 1933 çыlda kerpe vazyльp cыkan mundыj vicikter bar:

	ваазь
1. SSRS-de Қолхозниктердің 1-кь çуиуындагы пөк. Сталинің киуисыль — — — — —	25 ak.
2. SSR Сојузының ваstra krestjan—kolхозниктерге çуиуың киуисыль — — — — —	25 "
3. Kolxostor тыңдары-ла çaskь іш kereginde пөк. Koganovictiң dok. киуисыль — — — — —	30 "
4. Ekinци веşыдыкта Ojrot oblastың хозjajstvo eзыminiң volor vudyuzи — — — — —	60 "
5. Çаңмыр nedeң volьp çat — — — — —	20 "
6. Janvar ajдың 9-сы kynи — — — — —	40 "
7. Урен kul'turalағының agroeziliri — — — — —	40 "
8. Вьşьrulu tif-le tartьzudь teze — — — — —	10 "
9. El çonның su-kadyғын көрүp turar çon inspektorлығының polozenijазь — — — — —	20 "
10. Temir at хudozestvenьj vicik	
11. Medzit	
12. Kol kyci-le çatkandar воjьн сеberлеer gigenазь	
13. Çаş-валдарды, канajда азыраарь	
14. Aktардың izи, yc вөlykty p'ese	
15. Jasljada valдарды канajда сеberлеeri	

Ответственный редактор Белоусов Д.

Техредактор Суразаков С.

Сдано в производство 21/V 1933 г.

Вышла из печати 11/VIII—33 г. ✓

Печатных знаков в 1 п/листе 32.256

Ст. ф. 32,5 XIII—32

Наряд 479.

Тираж 2000

Печатных лист. 2

Облито 926.

г. Ойрот-Тура, типогр. „Кызыл Ойрот“, филиал ОГИЗ-а.